

Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, o.p.s.

Výroční zpráva 2024 - jaký byl 30. rok činnosti SEVERu v Horním Maršově

Představujeme SEVER: Jde nám o věc - Jde nám o svět – již 30 let...

SEVER Horní Maršov, o.p.s. byl založen Střediskem ekologické výchovy a etiky Rýchory – SEVER, Brontosaurus Krkonoše (*1994) v roce 2012 a rozvíjí činnosti fungující pod značkou SEVER rovných 30 let. Jsme součástí konsorcia SEVER, jehož dalšími členy jsou kromě nás a třicetiletého zakládajícího spolku – dnes Střediska ekologické výchovy SEVER, ZČHB, p.s. i Středisko ekologické výchovy – i Středisko ekologické výchovy SEVER Litoměřice o.p.s. a Středisko ekologické výchovy SEVER Hradec Králové o.p.s. Konsorcium funguje jako seskupení samostatných a soběstačných jednotek s vysokou mírou vzájemné solidarity a podpory, které spojuje značka, historie, poslání a služby.

Posláním Střediska ekologické výchovy SEVER je usilovat o prohloubení odpovědného jednání vůči přírodě a planetě i mezi lidmi navzájem a směřuje k udržitelnému životu prostřednictvím výchovy a vzdělávání, založených na „5P“:

- prožitku
- praktické činnosti
- participaci
- přímém kontaktu se světem okolo nás
- propojení různých oborů

V naší práci hrají klíčovou roli tyto **hodnoty**:

- udržitelnost (uvnitř i navenek - ve fungování organizace i okolního světa)
- příroda (příroda jsme my)
- vztahy (mezi lidmi, lidmi a přírodou, v přírodě)
- porozumění – vzdělávání/učení se, poznání, moudrost, naslouchání
- odpovědnost

Naším hlavním cílem je výchova, vzdělávání a osvěta pro děti, mládež a dospělé, zejména v oblasti ekologické/environmentální výchovy, vzdělávání, osvěty a poradenství a výchovy, vzdělávání a osvěty pro udržitelný rozvoj.

Mezi naše hlavní činnosti patří vzdělávání dětí, mládeže, pedagogických pracovníků, dalších profesních a zájmových skupin i veřejnosti, pořádání osvětových a dobrovolnických akcí, realizace projektů, zaměřených na životní prostředí a péči o krajinu. Svůj program realizujeme na místní, krajské, celorepublikové i mezinárodní úrovni. Na období od roku 2022 do roku 2026 má středisko SEVER vytvořen **strategický plán**.

Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov je od roku 2015 **certifikovaným poskytovatelem environmentální výchovy** (viz <http://www.certifikace-sev.cz/>), naposledy certifikaci obhájilo 5.12.2022 s platností do roku 2027.

Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, o.p.s. je zapsáno v rejstříku obecně prospěšných společností vedeném Krajským soudem v Hradci Králové.

V Horním Maršově působí na dvou pracovištích, a to:

SEVER Horní Maršov – škola (v budově základní školy - Malá ulička 89)

DOTEK - Dům Obnovy Tradic, Ekologie a Kultury (v objektu památkově chráněné bývalé fary, citlivě zrekonstruované na ekologicky šetrný dům), Horská 175, Horní Maršov 542 26

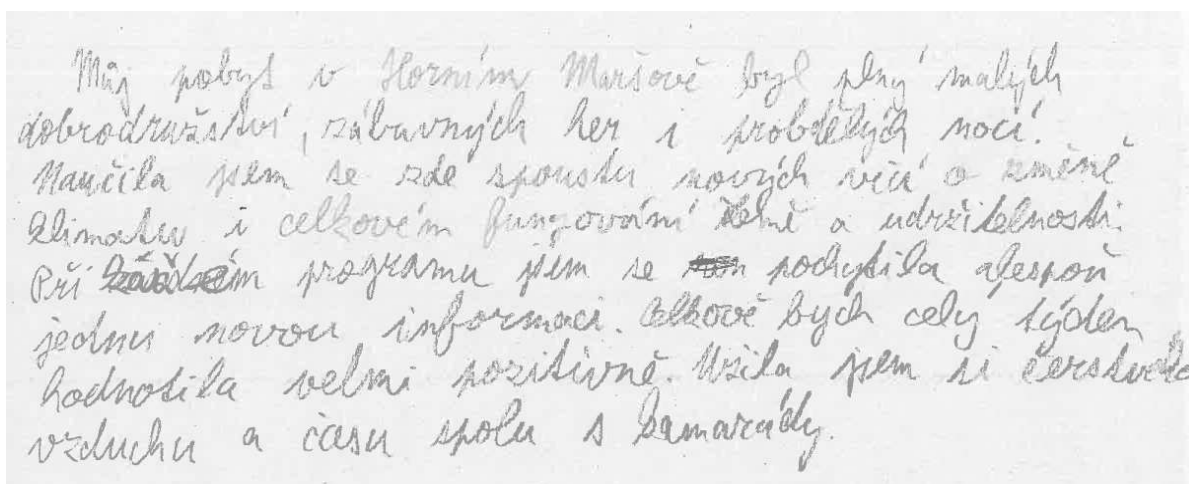
IČO: 28831055, DIČ: CZ28831055, Společnost je plátcem DPH.

Bankovní spojení: 252811002/0300 Československá obchodní banka, a.s.

Webové stránky: <http://sever.ekologickavychova.cz/sever-horni-maršov/ops/>

Vzděláváme děti a mladé lidi, žáky a studenty ve školách i ve volném čase

Základním, středním a mateřským školám nabízíme **krátkodobé i pobytové ekologické výukové programy** zaměřené na ochranu a poznávání přírody, ochranu životního prostředí, udržitelný rozvoj a udržitelný způsob života. Školy tyto programy využívají při výuce zejména při naplňování průřezových témat jako je Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech v rámci školních vzdělávacích programů. Vzdělávání dětí a mladých lidí se snažíme vést především formami založenými na prožitku, praktické činnosti, jejich vlastní participaci a bezprostředním kontaktu se světem okolo nás. Programy konsorcia SEVER ročně zažije několik tisíc dětí a mladých lidí. Těžiště je v pořádání pobytových výukových programů, doplňkově poskytujeme i krátkodobé.

Programy realizované SEVERem Horní Maršov v roce 2024

Pobytové:

-46 pro ZŠ a SŠ v počtu 960 účastníků

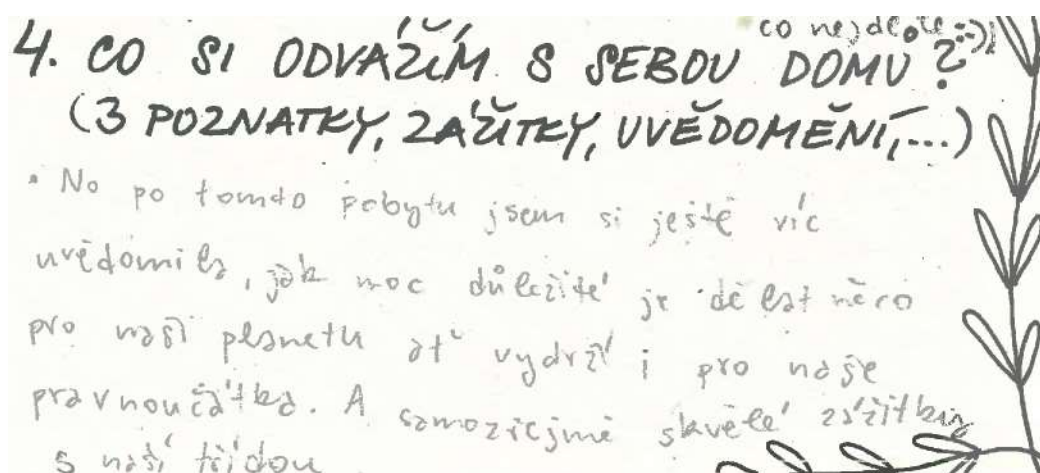
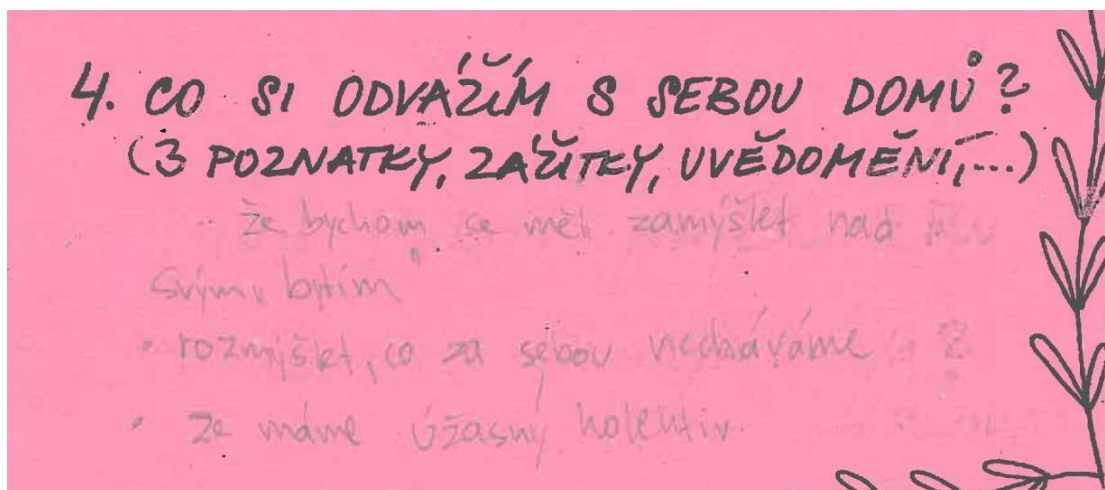
Denní:

- 7 pro MŠ v počtu 93 účastníků
- 21 pro ZŠ v počtu 371 účastníků
- 5 pro SŠ v počtu 112 účastníků
- celkem 33 krátkodobých výukových programů pro 576 účastníků

My pobyt v Maršově byl pro mě
jsem čísl. Bál jsem se že se nám bude
naučit ekologicky, ale naopak jsem se učil.
Všechno bylo zpracováno formou aktivit
dělky. Letem jsem to pochopil daleko víc
než kdyby jsem jen seděl a poslouchal.
Takže jsem se byl jistě, které nakonec
bylo ychodě. Pobyt mě přepnul překvapil a
bavit mě.

V minulých letech jsme vytvořili nové typy pobytových programů společně s učiteli, tak abychom dosáhli co největší provázanosti s výukou před pobytem i po něm, k tradičním programům „**Týden pro udržitelný život**“ (2.st.ZŠ a sš) a „**Vítejte v Krakonošově království**“ (1. st. ZŠ) přibyl pro 1.-3. třídu program „**Vnímejme přírodu všemi smysly**“, pro 4.-5. třídu „**Jak to chodí v přírodě**“, pro 6.-7. třídu „**Biodiverzita, její význam a vliv člověka**“ a pro 8.-9. třídu „**Klimatická změna a**

co s ní?“ ([Klimatické pobyty na SEVERu - YouTube](#)). V roce 2024 jsme kompletně aktualizovali na základě zpětných vazeb program pro 4.-5. třídu „**Jak to chodí v přírodě**“ z hlediska návaznosti aktivit na cíle a vnitřní provázanosti. Přímou s žáky ZŠ a SŠ jsme pracovali formou pobytových výukových programů i v dlouhodobém programu **Škola pro udržitelný život** – jeden typ je zaměřen na **udržitelnost v místě**, druhý typ na **klima v místě**.

Na místně zakotvené učení, zapojování do dění v komunitě a kontakt s přírodou byla zaměřena celoroční činnost dvou **dětských kroužků** (27 dětí). Dále proběhly dva **turnusy dětského letního tábora**, dvě **víkendové akce**, dva **příměstské tábory** a **kemp aktivního občanství** – 7 akcí se zúčastnilo celkem 128 dětí a mladých lidí.

Vzděláváme vzdělavatele a podporujeme školy a vzdělávací instituce

Klíčovými tématy, na něž se SEVER Horní Maršov o.p.s. dlouhodobě zaměřuje a jimž se nejvíce věnoval i v roce 2024 ve vzdělávání učitelů i dalších vzdělavatelů (lektorů, pracovníků v mimoškolním vzdělávání, DVPP apod.) a v podpoře škol a vzdělávacích institucí byly **místně zakotvené učení, klimatické vzdělávání, výuka v přírodě a propojování environmentálního a rozvojového vzdělávání (vzdělávání pro udržitelný rozvoj)**.

Celkem prošlo **semináři a kurzy pro vzdělavatele** v rozsahu 247 hodin 1245 učitelů, dalších vzdělavatelů a studentů učitelství osobně. Dalších 131 učitelů, vzdělavatelů a studentů učitelství se pak účastnilo on-line seminářů a workshopů v celkovém rozsahu 8 hodin (bez dalších seminářů a konferencí, kde pracovníci SEVERu lektorovali, ale byly pořádány jinými organizacemi, a vedle individuálních konzultací a metodické podpory na školách).

"Nebát se využívat k výuce místo v dosahu školy a aktivně zapojit děti do dění. Je to přínosné a efektivní."

MÍSTNĚ ZAKOTVENÉ UČENÍ A ŠKOLA PRO UDRŽITELNÝ ŽIVOT:
Místně zakotvené učení (MZU)
SEVER rozvíjí a v ČR propaguje v rámci dlouhodobého programu a sítě škol „Škola pro udržitelný život“,

který v roce 2024 oslavil 20 let existence (www.skolaprozivot.cz).

Škola pro udržitelný život začínala jako grantový a asistenční program pro školy propojující vzdělávání pro udržitelnost a podporu místních projektů. Dnes je z ní propracovaný vzdělávací rámec, který v žácích probouzí vztah k místu, žáky učí spolupracovat s obcí a komunitou a realizovat projekty na zlepšení místa a posiluje tak jejich kompetence pro udržitelný život. Ze žáků se stávají aktivní občané – upravují veřejná prostranství, omezují plýtvání nebo podporují šetrnou dopravu. Program jako první zavedl místně zakotvené učení do ČR. Zapojuje školy ze všech krajů České republiky a za 20 let jím prošlo 10 000 žáků ze 400 škol. Program má dvě větve – jednu tradičně zaměřenou na **udržitelnost v místě**, druhou rozvíjenou v posledních letech zaměřenou na **klima v místě – Klima ŠUŽ**. V síti programu bylo v r. 2024 zapojeno 450 škol, z toho 67 ZŠ a SŠ realizovalo ve dvou školních letech praktické komunitní projekty zaměřené na udržitelnost a projekty zaměřené na klima. Další školy mohly využívat metodiky a informace poskytované v síti. Podpoře učitelů v rámci tohoto programu sloužil čtvrtletní elektronický newsletter "Škola pro udržitelný život", web www.skolaprozivot.cz a facebooková stránka <https://www.facebook.com/skolaprozivot/>.

V roce 2024 jsme v Horním Maršově jako symbolický dárek ke 20. letům programu ŠUŽ a 30. letům SEVERU pořádali **2 navazující celostátní konference** zaměřené na místně zakotvené učení: Na konferenci o 20 letech místně zakotveného učení v ČR „**Místo pro učení - učení pro místo**“ navázala konference „**Konfliktní a komfortní projekty**“ věnovaná výzvě, se kterými

se setkáváme v našich programech, stejně jako kolegové z jiných organizací environmentální výchovy, při zapojování dětí a mladých lidí do veřejného dění, podpory udržitelnosti, a ochrany životního prostředí.

Vedli jsme také řadu seminářů, ve kterých byl prostřednictvím aktivit a příkladů představen koncept a principy místně zakotveného učení a jeho přínosy pro žáky. Na těchto seminářích se účastníci dozvídají:

- Jak začít objevovat „místo“, kde žiji, studuji či pracuji
- Jak prostřednictvím místa učit "velká" (= celospolečensky významná) témata.
- Jak využívat všech aspektů místního prostředí (přírodních, kulturních, historických a sociopolitických souvislostí) jako jednotícího kontextu pro výuku.
- Návod, jak aktivity zapojit do výuky

Distribuovali jsme metodické materiály a pomůcky k místně zakotvenému učení - rozsáhlou **metodickou publikaci „Učíme (se) místem“** (shrnující zkušenosti z dvacetiletého rozvoje místně zakotveného učení v ČR získané SEVERem i řadou dalších organizací, škol a vzdělavatelů), výukovou sadu na téma udržitelná krajina pro 2. a 3. stupeň **Krajina na rozcestí, Místně zakotvené karty** - reflektivní karty inspirující k zamýšlení nad vztahem k místu a možnými činy ke zlepšení místa a metodiku **Silné stránky** zaměřenou na mapování a rozvíjení silných stránek žáků ze ZŠ a SŠ.

Rozvoj programu Škola pro udržitelný život a místně zakotveného učení v r.2024 umožnilo několik grantů: S podporou MŠMT proběhl projekt **Místo a klima: propojení MZU s klimatickým vzděláváním - Mladí mění místo a komunitu V**, s podporou programu Erasmus+ projekt **Mladí mají slovo**. Uskutečnilo se několik vzdělávacích a sdílecích setkání regionálních konzultantů

Moc děkuju za studium.....konečně jsem ve fázi, kdy cítím, že na biologická témata nahlížím z jiného úhlu pohledu.....a přirozeně bez příruček....na to jsem čekala.... (déle mi to trvá :o))....

Musím se Eliško podělit:

Dneska jsem improvizovala na dvouhodinovce přírod'áku.....původně-části těla hmyzu ...mikroskopování...hledáčky-super hod'ka na biologii....no a tak jsem rychle udělala stavbu těla....a pak co by se stalo, kdyby hmyz na planetě Zemi vymřel....a pak jsme šli kolem školy mapovat, kde a kolik druhů máme (před tím odhadovali, kde najdeme nejvíce....proč...), zítra doděláme....návrhy na úpravu pro hmyzáky kolem školy.

Mooooc dííííik.

Eva

programu z 9 spolupracujících organizací v celé ČR (ČSOP Iris Prostějov, Lipka Brno, SEV Divizna - Zoo Liberec, Tereza, vzdělávací centrum, CEGV Cassiopeia, Středisko ekologické výchovy SEVER Litoměřice, Envicentrum PROUD Horažďovice, Ekodomov), byl rozvíjen systém práce se školami v síti umožňující zapojení jak škol začínajících s místně zakotveným učením po školy realizující komplexní servisní projekty.

V rámci mezinárodního projektu **Community as a Classroom** realizovaného s podporou Erasmus+ naše zkušenosti s využitím MZU ve školní výuce využíváme k **zavádění celoškolního přístupu k MZU** na 4 školách v regionu (ZŠ Železnická Jičín, ZŠ Železnice, ZŠ Býšť, ZŠ Černíkovice). Za pomoci kolegiální podpory, pravidelných školení a konzultací

podporujeme tým pedagogů a vedení školy, aby se posunuli ve využívání MZU směrem do hlavního proudu výuky. S naší podporou týmy vytvořily analýzu stavu MZU na škole a připravily akční plán k jeho rozšíření a zkvalitnění.

Rozvoj místně zakotveného učení podpořil také grant SFŽP **Místo pro učení – učení pro místo**.

KLIMATICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ: Jako klíčovou oporu pro vzdělavatele v oblasti klimatického vzdělávání jsme společně s organizací Člověk v tísni a se zapojením dalších 5 partnerů rozvíjeli web www.ucimoklimatu.cz. Novým a úspěšným formátem podpory pedagogů v rámci tohoto našeho partnerství se staly **Kabinety klimatického vzdělávání**. Se vzdělavateli jsme také sdíleli naši **sadu vzdělávacích nástrojů ke klimatickému vzdělávání** jako je simulační hra **Jak se žije v Podnebí** o místních adaptačních opatřeních, rolová hra **Jak se žije v Uhlotíně** o opatřeních, která lze realizovat v obcích díky Zelené dohodě, **Klimamapa** nebo příručka **Společně pro klima**, jejímž základem je 6 výukových lekcí, které na sebe navazují, vysvětlují globální problémy na lokálních příkladech a zároveň nabízejí možnost, jak se aktivně zapojit do řešení. V oblasti **klimatického vzdělávání** se naše práce v roce 2024 opírala o projekt **Klima jako místní téma**, podpořený z Národního plánu obnovy (SFŽP) a o dokončovaný projekt **Mladí pro klima II**, podpořený z Fondů EHP a Norska.. Na klimatické vzdělávání byly zaměřeny i 2 pokračující česko-německé projekty ve kterých spolupracujeme s Umweltzentrum Dresden - **Společně pro klima II** s podporou Česko-německého fondu budoucnosti a **Česko-německé partnerství ve vzdělání k ochraně klimatu** s podporou Německé spolkové nadace pro životní prostředí – DBU. Dokončen

byl projekt **Sustainable ecosystem of climate education - Poland, Germany, Czech Republic** realizovaný společně s organizacemi Fundacja Forum Inicjatyw Społecznych – FFIS (Polsko), Úřadem maršálka Dolnoslezského vojvodství a EUROSOC#DIGITAL GmbH (Německo) a financovaný Evropskou klimatickou Iniciativou – EUKI.

PROFESNÍ ROZVOJ PRACOVNÍKŮ ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY: Stali jsme se první autorizovanou osobou v rámci Národní soustavy kvalifikací pro kvalifikaci „Pracovník environmentální výchovy“ a s podporou programu Erasmus+ jsme v česko-slovensko-maďarské spolupráci realizovali projekt **Vývoj kvalifikačního standardu a přípravného kurzu pro profesní kvalifikaci Pracovník environmentální výchovy**. V ČR jsme proškoliili v 80 hodinovém kvalifikačním kurzu 25 pracovníků environmentální výchovy, z nichž 19 u nás následně složilo zkoušky a získalo tak jako první v ČR státem garantovanou a uznávanou profesní kvalifikaci. Uspořádali jsme také **mezinárodní workshop „Povolání Pracovník environmentální výchovy – jak na něj připravovat a jak podporovat profesní rozvoj“** (22.-23.10.2024 Brno). Pro SSEV Pavučina, resp. pro lektory středisek ekologické výchovy jsme také pořádali **seminář pro lektory „Jak na náročná témata v klimatickém vzdělávání“**.

"Takový je příští věk, jak jsou vychovávání příští jeho občané", Jan Amos Komenský

PŘÍPRAVA BUDOUCÍCH UČITELŮ:

Pokračovala spolupráce SEVERu a několika fakult připravujících učitele, v současné době podpořená zejména díky projektu **Klima pro budoucí učitele/budoucí učitelé pro klima**,

z Národního plánu obnovy (SFŽP). Projektu se spolu s námi účastní 12 fakult připravujících učitele a navázal na předchozí projekt **Spolupráce univerzit a praxe v přípravě budoucích učitelů pro environmentální výchovu**. V roce 2024 jsme organizovali workshop Jak v přípravě učitelů reagovat na nastávající změny v RVP, připravili jsme a realizovali desítky vzdělávacích modulů zaměřených na ochranu klimatu přímo na jednotlivých fakultách.

KOMUNITA KOORDINÁTORŮ EVVO A DALŠÍCH UČITELŮ (NEJEN) V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI:

V rámci soustavné podpory učitelů rozvíjejících environmentální vzdělávání v Královéhradeckém kraji jsme pořádali již **25. ročník krajského setkání škol a institucí zabývajících se ekologickou výchovou KAPRADÍ 2024**. Ústředním tématem byla tentokrát budoucnost „**Budoucnost ve vzdělávání – vzdělávání v budoucnosti**“.

15. regionální konference pro pedagogy mateřských škol Kapradíčko zajišťovaná každoročně v rámci krajské koordinace EVVO v Královéhradeckém kraji ve spolupráci se SEVERem Hradec Králové se konala 9.10. v prostorách SEVERu v Hradci Králové a tematicky byla tentokrát zaměřena na to, "**Jak (ne)pomáhat přírodě**".

Novou významnou příležitostí pro podporu školních koordinátorů EVVO V Královéhradeckém kraji se stala činnost **samoučící skupiny ke vzdělávání pro udržitelnost**, jejíž vznik jsme iniciovali a kterou pro Královéhradecký kraj koordinujeme v rámci krajského projektu **Implementace dlouhodobého záměru vzdělávání** – v roce 2024 probíhaly přípravy tříletého cyklu 15 setkání. Ve spolupráci se SEV Divizna Liberec a Ekocentrem Paleta Pardubice a s podporou Královéhradeckého kraje jsme otevřeli **11. běh Specializační studia pro školní koordinátory EVVO**. Účastní se jej pedagogové z Královéhradeckého, Libereckého, Pardubického, Středočeského a Ústeckého kraje.

VÝZKUM VZDĚLÁVÁNÍ PRO UDRŽITELNOST:

Ve spolupráci s Centrem Univerzity Karlovy pro otázky životního prostředí jsme zahájili výzkumný projekt **Laboratoř pro design a testování metodických postupů pro rozvíjení kompetencí učitelů ve vzdělávání pro udržitelnou budoucnost**, financovaný Technologickou agenturou ČR (TAČR) zaměřený na rozvoj kompetencí pro udržitelnost u učitelů a žáků ve vazbě na definování klíčových kompetencí v revidovaném RVP ZV. výzkum v tomto projektu využívá naší práce s učiteli v rámci Specializačního studia pro školní koordinátory EV a programu Škola pro udržitelný život.

Dalším projektem zaměřeným na výzkum vzdělávání pro udržitelnost, tentokrát na VŠ připravující učitele, je mezinárodní projekt **Učitelé pro udržitelnou budoucnost** podpořený Visegradským fondem. Výzkumnou složku realizovanou vbe spolupráci s PedF UJEP má i náš projekt **Spolupráce univerzit a praxe v přípravě budoucích učitelů pro environmentální výchovu**. Konzultačně jsme se podíleli i na dalších výzkumných projektech.

Také jsme dokončili mezinárodní projekt, zaměřený na to, co nás se může při snaze o udržitelný rozvoj naučit příroda - **BIOLEARN II - BioLearning for the Future - Smart by Nature**. Proběhly i další semináře a workshopy pro učitele zapojené v jednotlivých projektech.

Vzděláváme dospělé a propagujeme ochranu životního prostředí a šetrnou turistiku

Pro další cílové skupiny jsme zajistili 16 vzdělávacích akcí pro 251 účastníků.

Každoročně připravujeme také akce pro veřejnost, zejména pro místní obyvatele a návštěvníky východních Krkonoš a dobrovolnické akce na pomoc přírodě i místům, na kterých nám záleží. V r. 2024 proběhlo celkem 30 osvětových akcí s 849 účastníky. K největším tradičním akcím patřil **30. ročník oslav Dne Země** v Horním Maršově a 22. ročník ekofestivalu pod širou oblohou **DOTEKY**. Výjimečnou akcí pak byly **Oslavy 30. let SEVERU** (viz níže).

Zájemcům byl k dispozici denně otevřený **Infokoloniál (informační a návštěvnické centrum a prodejna místních produktů) v Domě obnovy tradic, ekologie a kultury DOTEK..** Infokoloniál nabízel informace, poradenství, prodej místních produktů, zážitkové stezky a questy v okolí, a také průvodcovské služby – jednak po areálu bývalé fary, včetně trvalé **interaktivní hravé expozice „Jak žít a přežít v přírodě i civilizaci“**, **přírodní zahrady**, prohlídek sousedního renesančního kostela a dočasných výstav. Především v letní sezóně probíhaly pro návštěvníky Krkonoš **interpretační programy s průvodcem: „Člověk a strom – století Wolfganga Wimmera“**, **„Kam se ztratily Chrostíkovice děti?“** a **„Dílničky tradičních řemesel“**.

Přijely jsme jsem na dílničky a malování
másto tu nachle úplně krásně. Každá
místnost schovávala neukutečné tajemství
a dobrodružství. Jsme moc nadšený!
Vše takových míst! Nejenže jsou krásné!
dnešní!!
Maty, Domča, Týma (stř.)

25. 7. 2024 moc krásná expozice
Hlavní veskerí úkoly, chodby, sklepy
vše je úžasné uděleno pro děti!
tak aby byli vtaženi do DEJE
NAD HERA
Vivi a klára z Frydku
Debužine za Sen. MORAVA
Z AŽITEK BESKYDY

Jsme držitelem značky „**Krkonoše – originální produkt**“ s certifikovaným zážitkem „**7x na DOTEK**“, národní i evropské značky „**Ekologicky šetrná služba**“, dále jsme držiteli certifikace „**Cyklisté vítáni**“, zahrada je certifikována jako „**Ukázková přírodní zahrada**“ a jsme i členem **A.T.I.C.** (Asociace turistických informačních center).

Ve spolupráci s organizací Hero Clan proběhla v Domě obnovy tradic, ekologie a kultury - DOTEK dobrovolnická akce, díky spolupráci s ZČ Hnutí Brontosaurus Rozruch proběhly Prázdniny s Brontosaurom a víkendové akce zaměřené na péči o krkonošské louky ve Sklenařovicích a na dalších 7 akcích nám pomáhalo 39 dalších dobrovolníků - na DOTEKu nám pomohli i dobrovolníci z ČSOB a víkendovka přátel SEVERu. Dále nám během akcí pro veřejnost pomáhá skupina bývalých tábornic.

Rozvoj těchto služeb podporují granty z Národního programu životní prostředí (SFŽP), Královéhradeckého kraje i firemních příspěvků (ČSOB).

V r. 2024 jsme za naši nabídku v rámci šetrného turismu obdrželi **na 17. ročníku Velké ceny cestovního ruchu 2. místo v kategorii Udržitelný projekt.**

Vytváříme podmínky pro ekologickou výchovu a vzdělávání pro udržitelný rozvoj

Na **celostátní úrovni** se zapojujeme do aktivit zaměřených na vzdělávání, ochranu životního prostředí, udržitelnost a občanskou společnost. Jsme členy **SSEV Pavučina, Zeleného kruhu, Českého fóra pro rozvojovou spolupráci - FORS, Klimatické koalice a NeoN** - neformální sítě neziskových organizací. Spolupracujeme intenzivně s mnoha členy těchto sítí i ostatními organizacemi zaměřenými na vzdělávání pro udržitelnost, ale také s **MŽP, MŠMT či Radou vlády pro udržitelný rozvoj**. V roce 2024 jsme se nadále věnovali zejména rozvoji spolupráce v klimatickém vzdělávání a **webu ucimoklimatu.cz** –jsme jednou ze sedmi zakládajících organizací a zároveň s organizací Člověk v tísní koordinujeme rozvoj tohoto webu. Web nabízí několik desítek lekcí pro různé stupně škol, podrobné metodické materiály i nabídky akcí zaměřených na klimatické vzdělávání. Nově vznikala facebooková skupina spolupracovníků a uživatelů webu. Pro MŽP jsme zahájili práce na **zpracování návrhu Státního programu EVVO 2026-2028 a Akčního plánu EVVO 2026-2028**. V rámci naplňování Strategie rozvoje vzdělávání 2030+ jsme byli zapojeni do prací na revizích RVP pro základní vzdělávání. Nadále spolupracujeme (např. v rámci některých projektů) i s Informačním střediskem OSN v Praze, Národní sítí zdravých měst a Národní sítí MAS.

Na **krajské úrovni** SEVER Horní Maršov o.p.s. na zakázku Královéhradeckého kraje v souladu s krajskou koncepcí a akčním plánem EVVO zajišťoval činnost **krajského koordinátora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Královéhradeckém kraji**. S podporou dalších členů konsorcia SEVER poskytoval široké spektrum služeb pedagogům, pracovníkům NNO, veřejnosti, veřejné správě a dalším skupinám, zajišťoval administraci **Poradního sboru pro EVVO Královéhradeckého kraje**, nabízel konzultace a metodickou pomoc pro školy, střediska ekologické výchovy, obce, města a další zájemce, zabezpečoval přípravu a tisk krajského bulletinu **Ekoton**, umožňoval školám zapojení do projektů, podporoval realizaci výukových programů středisky ekologické výchovy na území kraje, organizoval konferenci Kapradí a Kapradíčko, spravoval webový portál pro ekologickou výchovu (<http://www.ekologickavychova.cz/>). V rámci konsorcia SEVER spolupracujeme se SEVERem Hradec Králové na fungování sítě škol v Královéhradeckém kraji **MRKEV (ZŠ, SŠ) a MRKVIČKA (MŠ)**. Zajistili jsme i výběr a **udílení cen za přínos environmentální výchově v Královéhradeckém kraji**. V roce 2024 se také výrazně zintenzivnila spolupráce středisek ekologické výchovy v Královéhradeckém kraji – na čtyřech společných setkáních jsme sdíleli své zkušenosti a bariéry v naší činnosti, koordinovali jsme přípravu společné prezentace činnosti pro Královéhradecký kraj, připravili společné statistiky o výsledcích činnosti a návrhy k možnostem změn v systému krajské podpory EVVO.

SEVER také úzce spolupracuje se **Správou KRMAP**, pracovníci správy byli zapojeni v realizaci některých vzdělávacích akcí a projektů, zástupce SEVERu je místopředsedou Vědecké sekce Rady KRMAP.

Nezapomínáme na sebe

V roce 2024 jsme se nejen vzdělávali a rozvíjeli, ale také oslavovali 30 let naší existence.

V rámci profesního rozvoje nezapomínáme ani na sebe – dlouhodobě podporujeme vzdělávání a rozvoj našich pracovníků. Vítanou podporou pro účast na vzdělávacích akcích, vzájemných násleších a stážích uvnitř i s dalšími organizacemi se v roce 2024 stal projekt **šablon pro neformální vzdělávání z Operačního programu Jan Amos Komenský (OP JAK) „Cesta ke vzdělanějším vzdělavatelům“**. Účastníme se vzdělávacích a sdílecích akcí v rámci sítí, jejichž jsme členy – např. Veletrhu ekologické výchovy či seminářů pro lektory v rámci sítě středisek ekologické výchovy Pavučina. Pro naše sebevzdělávání využíváme i kurzy

Díky projektu **„Uhlíku na stopě“** podpořenému Královéhradeckým krajem jsme se proškoliili ve sledování uhlíkové stopy naší organizace a pracujeme ve spolupráci s organizací CI3 na jejím výpočtu.

Díky podpoře z programu **Stronger Roots** Nadace OSF jsme v roce 2024 také posílili péči o své příznivce a klienty. Udělali jsme průzkum potřeb učitelů, kteří s námi spolupracují, nastartovali kroky k soustavnější dlouhodobé spolupráci s aktivními mladými lidmi, kteří prošli našimi programy a zmapovali jsme i další okruhy příznivců jako jsou dobrovolníci, zástupci veřejné správy či návštěvníci DOTEKU. Aktualizujeme databáze a způsob komunikace s nimi, připravili jsme a naplňujeme strategii péče o ně.

Podpory ze SFŽP a Královéhradeckého kraje, ale také ze SZIF a OP TAK zprostředkované MAS Krkonoše nám umožnila zlepšit pracovní podmínky i podmínky pro naše klienty.

Největší vnitřní událostí roku byly oslavy 30 let SEVERu. Ty se promítaly do řady akcí během roku, ale speciálně jsme si připravili dvě speciální. První sami pro sebe - na konci června jsme slavili společně s kolegy a zázemí nám poskytla fara Československé církve husitské v Trutnově. Druhou akcí byly oslavy pro naše partnery, přátele a podporovatele 9. listopadu na DOTEKU. Společně jsme si připomněli nejen historii SEVERu a představili naše činnosti, ale i hlavní směry environmentální výchovy a vzdělávání pro udržitelnost, které nás i jiná ekocentra ovlivňují a ke kterým jsme za tři desetiletí přispěli. Výstava a program představily např. metodiku místně zakotveného učení i globální výchovy stejně jako využívání simulačních her i přírodních zahrad. Pohodovou atmosféru pak doplnila svým vystoupením ve starém maršovském kostele Dorota Bárová (Tara Fuki).

Děkujeme...

...členům správní rady:

Jana Kutáčková – předsedkyně, Ing. Eliška Hájková - místopředsedkyně, Bc. Lenka Hronešová, Mgr. Jakub Kašpar, Mgr. Radovan Vlček, Bc. Miloš Fejférek

... členům dozorčí rady:

Mgr. Milada Dobiášová, Silvie Vacková, Dis., Iva Víravová

... řediteli společnosti RNDr. Jiří Kulich

... dalším pracovníkům a spolupracovníkům:

- Hana Kulichová, Jana Kutáčková, Milada Dobiášová, Eliška Hájková, Jakub Vebr, Šárka Škodová, Jiří Kulich, Kateřina Borovinová, Jitka Bučková, Michaela Glovňová, Jáchym Škoda, Silvie Brázdová, Věra Holíková, Martina James, Katarína Čižmárová, Silvie Kozlovská, Martina James, Charles James, Lucie Juříková, Julie Brožová, Adéla Tlachačová, Eva Kašparová, Pavel Tlachač, Matěj Kopecký, Pavla Prusková, Barbora Hančilová, Pavel Braun, Anna Melnyk, Maria Taranukha, Pavlína Radiměřská, Monika Heidenreichová, Monika Hnátová, Jakub Opršal, Zdeňka Netolická, Jiří Šlaj, Tomáš Brabenec, Barbora Kulichová

... dobrovolníkům!

... ostatním členům konsorcia SEVER:

Středisku ekologické výchovy SEVER, ZČHB, p.s., Středisko ekologické výchovy SEVER Litoměřice o.p.s. a Středisko ekologické výchovy SEVER Hradec Králové o.p.s.

... donátorům a dalším partnerům v rámci realizovaných zakázek a grantů:

Evropská komise, Active Citizens Fund (Fondy EHP a Norska) – Nadace OSF, Česko-německý fond budoucnosti, Dům zahraničních služeb (Program Erasmus+), Evropská klimatická iniciativa - EUKI, Německá spolková nadace pro životní prostředí - DBU, Česko-německý fond budoucnosti, Mezinárodní visegradský fond, Obec Horní Maršov, MAS Krkonoše, Královéhradecký kraj, SZIF, TAČR, Ministerstvo pro místní rozvoj (OP TAK), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (OP JAK, Program podpory dětí a mládeže), Ministerstvo životního prostředí, Státní fond životního prostředí, Velvyslanectví USA, Úřad práce ČR - pracoviště Trutnov, CIRI - Centrum investic, rozvoje a inovací Hradec Králové, ČSOB (Program ČSOB pomáhá regionům), České fórum pro rozvojovou spolupráci - FORS, Hnutí Brontosaurus, SSEV Pavučina, Zelený kruh, NeON, Národní síť zdravých měst, Národní síť MAS, Informační středisko OSN v Praze, Správa KRNAP Vrchlabí, Centrum Univerzity Karlovy pro otázky životního prostředí, CI3, Hero Clan, PedF UK Praha, PedF a PŘF UHK, PedF UJEP Ústí nad Labem, Magosfa Környezetis Nevelési és Ökoturisztikai Alapítvány (Maďarsko), Cumbria Development Education Centre (Velká Británie), CEA Trenčín (Slovensko), Društvo DOVES (Slovinsko), Noi Orizonturi (Rumunsko), Umweltzentrum Dresden, Fundacja Forum Inicjatyw Społecznych – FFIS (Polsko), EUROSOC#DIGITAL GmbH (Německo)

... všem ostatním, kteří s námi v roce 2024 spolupracovali!

Finanční část

Rozvaha (v tis. Kč)

Výkaz zisku a ztráty (v tis. Kč)